

Kommunedirektørens forslag til:
Handlings- og økonomiplan 2024-2027

9.11.2023

Må bruke av fond for å dekke driften – rådmannen antyder lovbrudd

TØNSBERG TØNSBERG KOMMUNE KOMMUNALE AVGIFTER KOMMUNEDIREKTØR

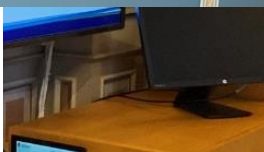
De kommunale avgiftene øker kraftig – igjen

Barnehager og skole kan bli lagt ned: – Dette er alvor og det vil bli krevende i årene som kommer

NYHETER MIDT-TELEMARK POLITIKK BUDSJETT

Varslar gebyrsjokk og store kutt: – Må ikkje gje opp

Farvel til fritidsklubber, SLT-koordinator, skolekantine og miljøarbeidere? – Nå må alle steiner snus

LES OGSÅ

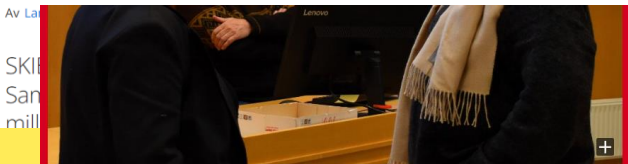
Dramatisk budsjettkutt: Vil både innføre eiendomsskatt og legge ned skoler

forslaget til budsjett fra kommunedirektør Karin Finnerud.

SKIEN: Skiens innbyggere tikk en kraftig økning i vann, avløp og renovasjonsutgifter i 2023. Det fortsetter i 2024, med 11,8 prosent. Samtidig skal kommunen ta ned budsjettene med 180 millioner kroner i tiden fram til og med 2027.

Kommunen går mot dundrende underskudd – langt høyere enn antatt

Av Larvik
SKIEN
San
mill

Utelukker ikke eiendomsskatt og andre kutt: – Jeg tør ikke lenger love noen ting

Kommunedirektør Gro Herheim har varslet at årets budsjettforslag vil være det mest dramatiske i Larvik siden Ronja-spranget. Etter framleggelsen i Sliperiet onsdag ettermiddag har hun sine ord i behold.

● Dramatiske kuttforslag – vil legge ned to skoler, én barnehage, ett eldresenter og avvikle sykehjemsdrift ved to

Statsbudsjettet 2024

For Sandefjords del:

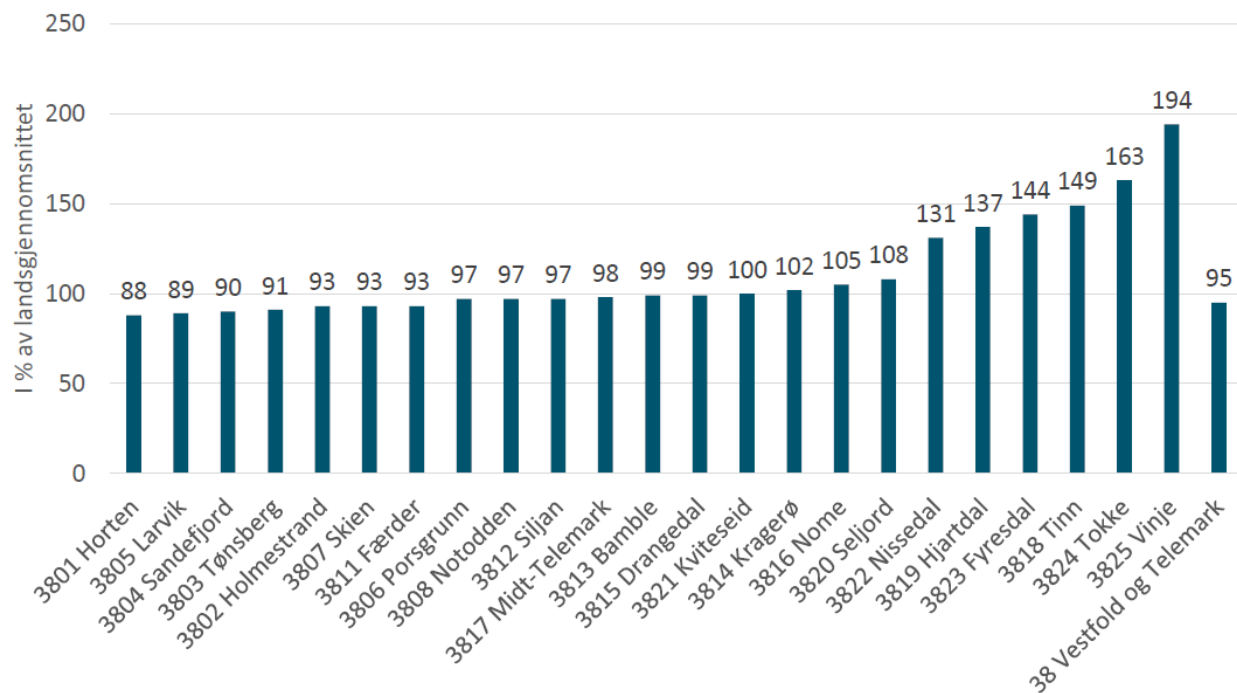
Kommuneopplegget statsbudsjettet, handlingsrom (reell vekst)	NB 2024
Realvekst frie inntekter	5,1
Merkostnader demografi	-3,1
Merkostnader pensjon	-1,8
«Øremerkede» satsinger innenfor veksten i frie inntekter	-0,3
Økt handlingsrom	-0,1

- Større vekst i pensjonskostnader enn det som kompenseres
- Taper 4,8 mill. kr. på omlegging av vertskommunetilskudd (HVPU) selv om brukerne er der fortsatt. Kom helt overraskende på oss.
- Samlet sett et litt dårligere utgangspunkt enn vi hadde før sommeren (med kommuneproposisjonen)

Urimelig inntektsfordeling

Status fra 2022 – nivå på korrigerte frie inntekter

4 kommuner i Vestfold er blant de 13 kommunene i landet med lavest korrigerte frie inntekter:

5038 Verdal	92
1121 Time	91
1515 Herøy	91
1531 Sula	91
3027 Rælingen	91
3047 Modum	91
3446 Gran	91
3803 Tønsberg	91
5027 Midtre Gauldal	91
1120 Klepp	90
3005 Drammen	90
3036 Nannestad	90
3048 Øvre Eiker	90
3804 Sandefjord	90
1119 Hå	89
3028 Enebakk	89
3805 Larvik	89
4627 Askøy	89
5035 Stjørdal*	89
3801 Horten	88

Det økonomiske hovedbildet

- Vi har en litt trangere økonomi i 2024 enn i 2023
- Utfordringene øker betydelig i fireårsperioden 2024-27
- Vi har forsøkt å fase inn de politiske bestillingene så langt som mulig – det øker finansieringsutfordringene
- Økte låneopptak bidrar til større rente- og avdragsbelastning
- Det ligger inne krevende, uspesifiserte innsparingskrav de siste tre årene av fireårsperioden
- I sum øker finansieringsutfordringene og den økonomiske handlefriheten reduseres
- ...men velferden opprettholdes og økes for innbyggerne

Sandefjord sett fra lufta. (Foto: Eirik Agledal)

Hovedprofil

- Satsing på eldre: Flere sykehjemsplasser og nye investeringer i omsorgsboliger
- Løft for personer med funksjonsnedsettelse: Store investeringer: Ny avlastningsbolig, nytt dagaktivitetssenter, to nye boliger (investering og bemanning) og innfasing av planen *På lik linje*
- Satsing på ungdom: Full innfasing av vedtatte tiltak som Oppsøkende ungdomsteam og forebyggende Rus-team og Guttas campus. Stor satsing på ny skole på Vesterøya.
- Et ekspansivt investeringsbudsjett: Nær 2 mrd. kroner i fireårsperioden
- **Høyere gjeldsgrad og svekket økonomi**

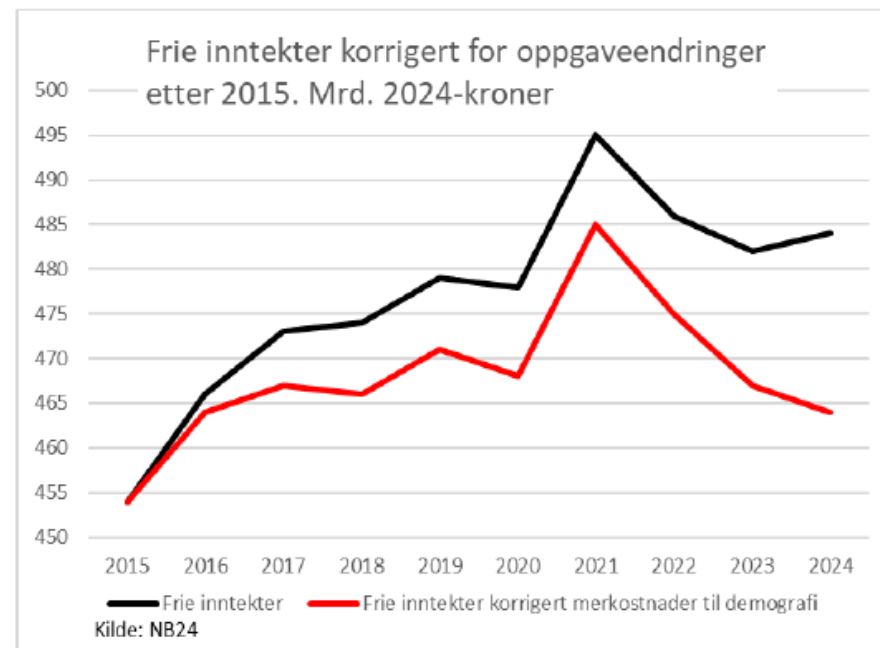
ord (Fotograf Heidi Marie Gøperød)

f Heidi Marie Gøperød

Prisveksten har spist opp inntektsveksten

Ukompensert høy kostnadsvekst i 2022 – presser økonomien i 2024

- Fram til og med 2022 ble undervurdert permanent kostnadsvekst kompensert av midlertidig merskattevekst
- Situasjonen i 2023 og 2024 ser ut til å bli bedre enn anslått i RNB23
 - Lavere kostnadsvekst enn den som det ble kompensert for ved RNB (positivt for både 2023 og 2024)
 - Merskattevekst (bidrar i 2023)
- Kraftig redusert handlingsrom etter 2021
- Veksten i frie inntekter fra 2016 til 2024 lik demografi- og pensjonskostnadene i perioden

Alternativer for å gjenvinne økonomisk handlefrihet

- Øke inntektene
- Redusere utgiftene
 - Effektivisering og omstillinger
 - Innsparinger og prioritere bort oppgaver
- Dempe investeringene og redusere låneopptak
- Viktig at administrasjon og folkevalgte har felles forståelse ved krevende prioriteringer
- *Over tid: Øke sysselsetting, inntektsnivå og skatteinntekter*

Forutsetninger i budsjettet

Generelle økonomiske forutsetninger				
(Vekst i %)	2024	2025	2026	2027
Konsumprisvekst	3,80	2,00	2,00	2,00
Lønnsvekst (gj.snitt for alle grupper)	4,90	2,00	2,00	2,00
Prisvekst på kommunal tjenesteyting (deflator)	4,30	2,00	2,00	2,00
Finansinntekter og -utgifter				
Pengemarkedsrenten (3 md NIBOR)	4,75	4,25	4,00	3,75
Kraftfondet: Gjennomsnittlig avkastning	6,75	6,25	6,00	5,75
Kraftfondet, aksjer/renter	35 / 65	35 / 65	35 / 65	35 / 65

	Strømpris (+ nettleie)/kwh
Gjennomsnittlig pris	83 øre
Fastpris, 3 år (50% av estimert forbruk)	75 øre
Spotpris (50 prosent av estimert forbruk)	90 øre

Utbytteforutsetninger

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-32 549	-151 500	141 335	184 630	-161 468	-143 777	-134 941
Utbytter	-39 302	-35 300	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Renteutgifter	40 142	100 269	90 403	138 932	132 704	138 558	139 559
Avdrag på lån	71 459	80 396	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Netto finansinntekter/fin ansutgifter	39 750	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Finansutgifter i tjenesteområdene	-38	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	39 712	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397

Utbytter: Det er budsjettet med årlige utbytter på 40 mill. kr fra Sandefjord Bredbånd AS i 2024 og 2025 og deretter 45 mill. kr i 2026 og 2027. I tillegg er det forutsatt utbytte fra Sandefjord Lufthavn AS på 2,0 mill. kr og fra Gigafib AS på 0,3 mill. kr for hvert av årene 2024-2027.

Pensjonskostnadene øker

Hovedkostnadssted (tekst)	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Pensjonspremie til p.kasser (felles)	275 376 000	215 279 000	215 279 000	215 279 000
Bruk av premiefond	-45 298 000	-45 298 000	-45 298 000	-45 298 000
Årets premieavvik	-287 294 000	-227 803 000	-227 517 000	-227 460 000
Fordelt premieavvik	129 418 000	166 510 000	186 613 000	212 609 000
Div. kostn. knyttet til pensjon	19 638 000	20 016 000	20 916 000	21 916 000
Totalsum	91 840 000	128 704 000	149 993 000	177 046 000

- Pensjonskostnadene øker med 85 mill. kr. i fireårsperioden
- Pensjonspremien er høyere enn det som kostnadsføres. Det betyr at det bygges opp en «gjeld» (akkumulert premieavvik) som må kostnadsføres fremover
- Økte pensjonskostnader fra 2023 til 2024 er bare delvis kompensert i statsbudsjettet

Driftsbudsjettet

DRIFTSBUDSJETT						
(Bevilgningsoversikt - drift, omarbeidet)						
(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)	Regnsk.	Budsjett	BUDSJETT			
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-1 863 760	-2 069 700	-2 177 900	-2 230 100	-2 259 400	-2 295 100
Inntekts- og formueskatt	-2 326 318	-2 214 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000	-2 344 000
Andre generelle driftsinntekter	-9 880	-13 157	-16 646	-14 685	-13 302	-12 053
Sum generelle driftsinntekter	-4 199 958	-4 296 857	-4 538 546	-4 588 785	-4 616 702	-4 651 153
Nto. ramme for komm.områdene	3 937 910	4 126 297	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859
Kraftfondets avkastning	40 930	-66 374	-81 459	-73 946	-69 596	-65 389
Renteinntekter (ex. kraftfondet)	-33 481	-74 861	-103 170	-87 522	-74 181	-69 552
Utbytter	-20 335	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Lånerenter	40 083	96 463	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag	71 459	80 396	92 396	98 085	107 336	115 079
Netto finansutgifter	98 657	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Netto avsetninger	-9 860	-94 920	-55 846	-208 795	-90 127	-67 553
Overført til investeringsprosjekter	173 251	265 267	175 530	313 051	166 950	110 450
Herav: fra driftsfond	142 077	127 618	58 140	210 698	92 204	69 285
fra årets drift	31 174	137 649	117 390	102 353	74 746	41 165

Investeringsbudsjettet

INVESTERINGSPROSJEKTER							
(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)	Regnsk. 2022	Budsjett 2023	BUDSJETT				Sum 2024-27
	2024	2025	2026	2027			
Ordinære investeringer	293 379	459 320	353 130	558 651	487 950	196 950	1 596 681
Inv. i selvkostområder	145 872	154 947	77 400	80 400	82 000	80 500	320 300
Investeringsprosj. (netto)	439 251	614 267	430 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Overført fra årets drift	31 174	137 649	117 390	102 353	74 746	41 165	335 654
Overført bruk av driftsfond	142 077	127 618	58 140	210 698	92 204	69 285	430 327
Bruk av investeringsfond	15 000	30 000	22 000	-	106 000	-	128 000
Bruk av lån	251 000	319 000	233 000	326 000	297 000	167 000	1 023 000
Finansiering:	439 251	614 267	430 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Lånegrad for ordinære invest.	36 %	36 %	44 %	44 %	44 %	44 %	44 %

Økte finansutgifter

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

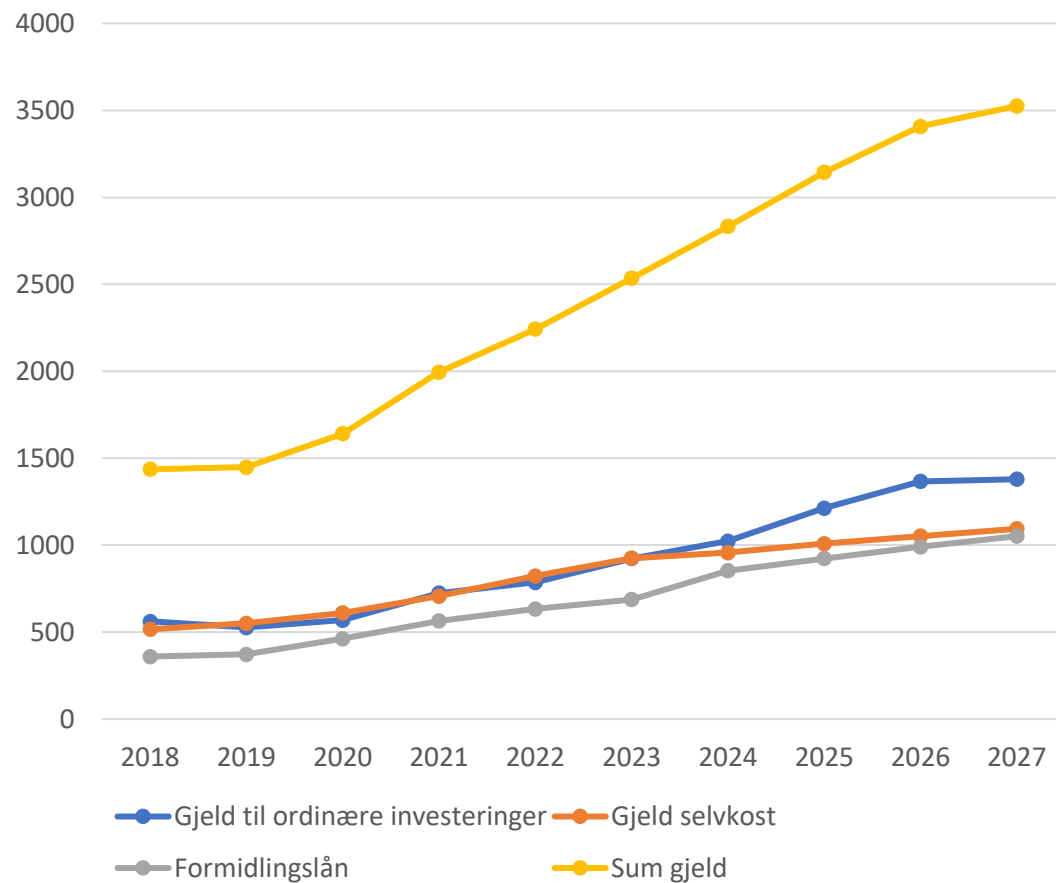
	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Rev. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
				2024	2025	2026	2027
Renteinntekter	-32 549	-151 500	-141 235	-184 629	-161 468	-143 777	-134 941
Utbytter	-39 302	-35 300	-35 411	-42 300	-42 300	-47 300	-47 300
Renteutgifter	40 142	100 269	96 463	138 952	132 704	138 558	139 559
Avdrag på lån	71 450	80 590	80 396	92 390	98 095	107 336	115 079
Netto finansinntekter/fin ansutgifter	39 750	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397
Finansutgifter i tjenesteområdene	-38	0	0	0	0	0	0
Totale finansutgifter	39 712	-6 135	213	4 419	27 021	54 817	72 397

Netto finans øker fra om lag 0 til 72,4 mill. k. i fireårsperioden

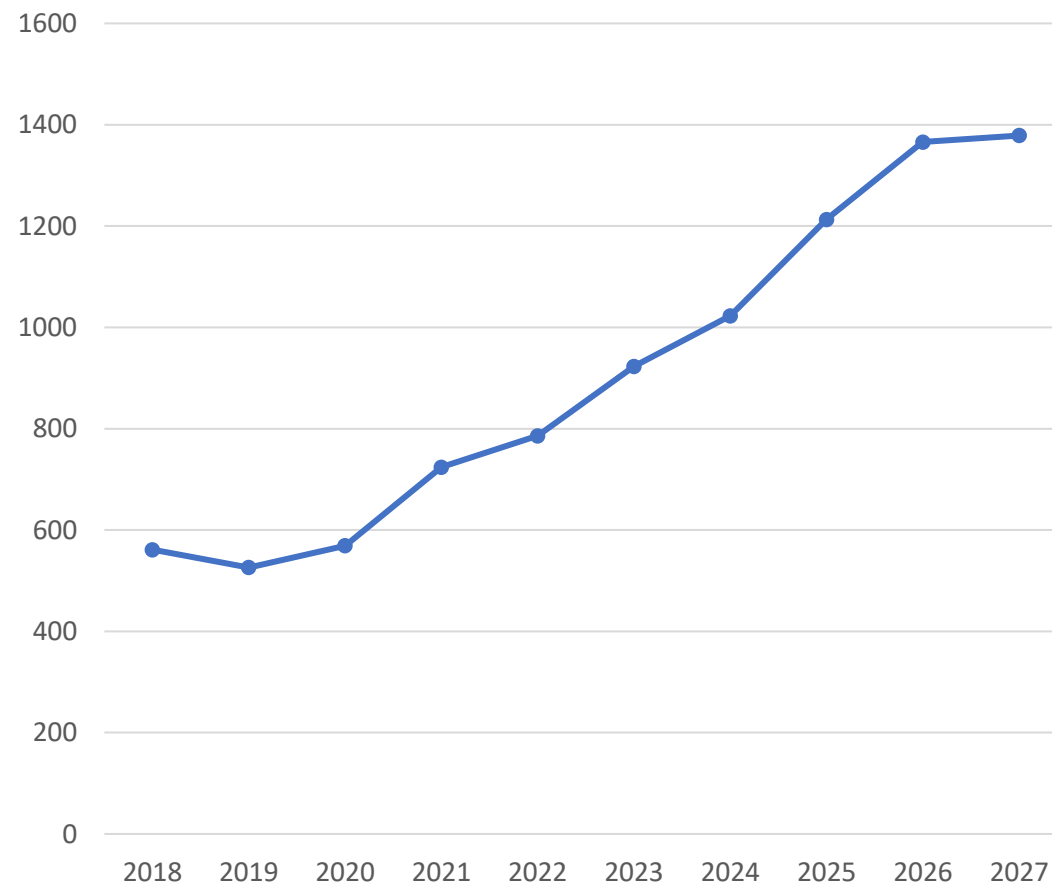

Gjeldsutvikling

Sammensetning og sum gjeld, nominelle mill. kr

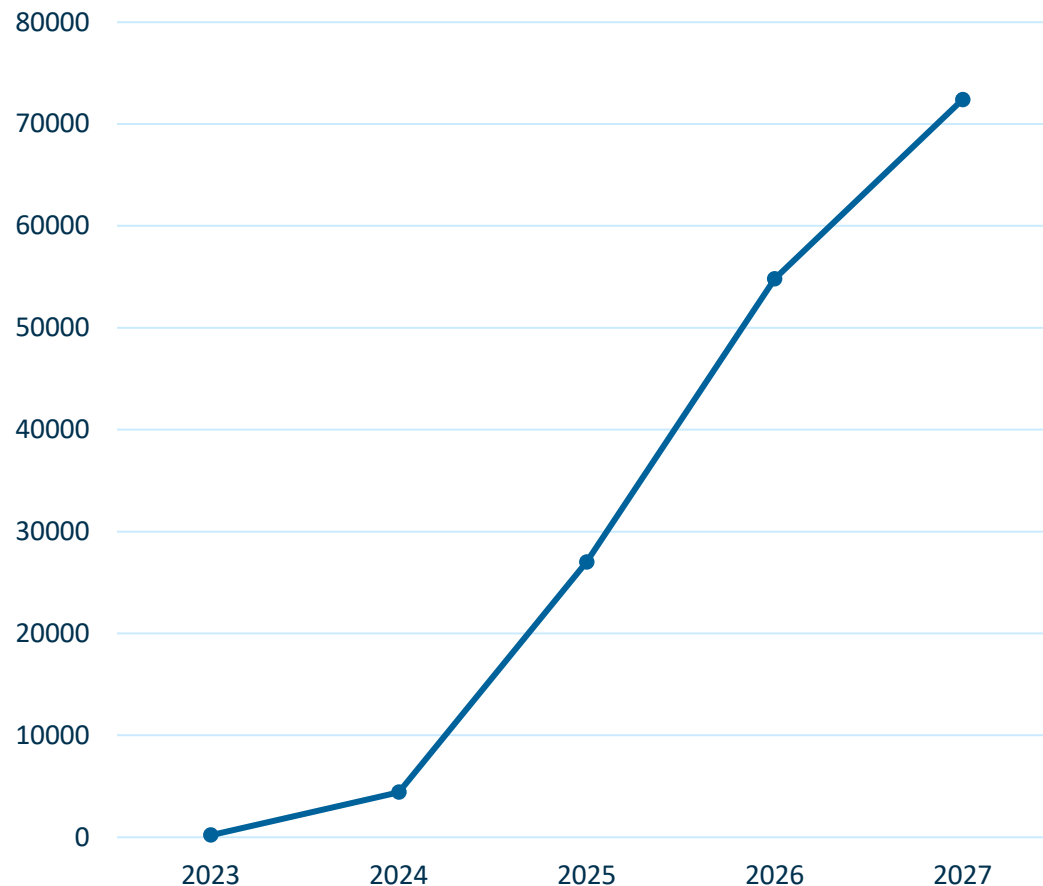
Gjeld til ordinære investeringer

Økende finansutgifter

Netto finansutgifter, tall i tusen

- Økende gjeld betyr høyere kostnader til renter og avdrag på lån
- Trangere økonomi betyr mindre overskuddslikviditet å forvalte i markedet
- Gir samlet sett svekket økonomisk handlefrihet

Økonomiske mål

Kommunens økonomiske mål, fastsatt i kommunens økonomireglement (KST-sak 97/20), er:

1. Kommunalområdenes netto budsjettrammer skal ikke være større enn frie inntekter.
2. Kraftfondets avkastning skal brukes til å finansiere investeringer.
3. Ordinære investeringer kan lånefinansieres med maksimalt 50 %.
4. Netto driftsresultat skal utgjøre minst 1,75 % av sum driftsinntekter.
5. Saldo for disposisjons- og kapitalfondet skal ved utløpet av økonomiplanperioden ikke være lavere enn 15 mill. kr.

Oppfyllelse av økonomiske mål

ØKONOMIPLANEN I FORHOLD TIL DE ØKONOMISKE MÅLENE

		Regn.	Oppr. bud.	Just. bud.	BUDSJETT			
(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)		2022	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Sum frie inntekter		4 190 078	4 181 700	4 283 700	4 521 900	4 574 100	4 603 400	4 639 100
Netto ramme for kommunalområdene		3 937 910	4 114 469	4 126 297	4 414 443	4 457 508	4 485 062	4 535 859
1	Frie inntekter utover kommunalområdenes rammer	252 168	67 231	157 403	107 457	116 592	118 338	103 241
Kraftfondets avkastning		-40 930	66 374	66 374	81 459	73 946	69 596	65 389
Overført investeringsprosjekter fra årets drift		31 174	89 711	137 649	117 390	102 353	74 746	41 165
2	Kraftfondsmidler brukt i driftsbudsjettet	-	-	-	-	-	-	24 224
Ordinære investeringer		293 379	374 824	459 320	353 130	558 651	487 950	196 950
Lån til ordinære investeringer		105 128	187 100	164 053	155 600	245 600	215 000	86 500
3	Lånegrad for ordinære investeringer (maks. 50 %)	36 %	50 %	36 %	44 %	44 %	44 %	44 %
4	Netto driftsresultat (minst 1,75 %)	3,4 %	1,9 %	2,9 %	2,3 %	2,1 %	1,5 %	0,8 %
5	Saldo på disposisjons- og kapitalfondet 31.12. (nom. kr)	439 869	337 190	553 980	476 040	261 332	96 945	23 632

Bruker av kraftfondet til drift i 2027

Netto driftsresultat 18 mill for lavt i 2026 og 57 mill for lavt i 2027

Kommunalområdene

- Kommunestyrets prioriteringer er forsøkt ivaretatt så langt som mulig
- Ingen vesentlige nye kutt
- Alle innsparinger er spesifisert i budsjettet for neste år
- For årene 2025 til 2027 ligger det inne innsparinger på hhv 10 mill. kr., 20 mill. kr. og 30 mill. kr.
- For de tre siste årene i perioden er det budsjettet med kompensasjon for demografi-kostnader. (45 pst. reservert på tilleggsavsetninger)

Befolkningsprognose barnehage

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
1 år	610	606	624	655	649	634
2 år	611	623	639	667	671	656
3-5 år	2 092	1 987	1 971	2 044	2 100	2 070
Total	3 313	3 216	3 234	3 366	3 420	3 360

- Først litt fallende barnetall frem mot 2028
- Deretter liten økning, men ikke tilbake på 2022-nivå før i 2038
- Kan øke dekningsgrader uten å øke kapasitet

Befolkningsprognose grunnskole

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
6-9 år	2 962	2 866	2 744	2 792	2 904	2 928
10-12 år	2 372	2 310	2 194	2 129	2 193	2 280
13-15 år	2 406	2 355	2 314	2 204	2 201	2 275
Total	7 740	7 531	7 252	7 125	7 298	7 483

- Fallende elevtall i grunnskolen i mange år fremover
- Ikke behov for å utvide skolekapasiteten

Befolkningsprognose eldre

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
80-84 år	1 650	2 484	2 537	2 808	3 084	3 618
85-89 år	985	1 149	1 819	1 902	2 165	2 438
Total	2 635	3 633	4 356	4 710	5 249	6 056

	2023	2028	2033	2038	2043	2048
90-94 år	457	492	599	1 012	1 089	1 287
95-99 år	108	123	141	180	325	362
100 år eller eldre	14	10	14	16	21	39
Total	579	625	754	1 208	1 435	1 688

- Økning på 32,5% (1044 personer) fram til 2028 og med 59% (1896 personer) fram til 2033.
- Krever investeringer og vekst i tjenester

Helse, sosial og omsorg

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Nye tiltak				
Digital hjemmeoppfølging (prosjekt)	300	124	0	0
Legekontor Søberg	1 500	0	0	0
Livsgled hjem på sykehjemmene	600	385	385	385
På lik linje	-118	-350	-350	-350
Signo Vivo - kjøp av plass	3 700	4 300	4 300	4 300
Økte bruk av plasser på Nygård	5 740	1 950	1 950	20 050
Sum Nye tiltak	11 722	6 409	6 285	24 385
Innsparingstiltak				
Reduksjon 1 årsverk PHR	-550	-550	-550	-550
Reduksjon merkantile/administrative stillinger	-500	-500	-500	-500
Uspesifiserte innsparinger	0	-5 000	-10 000	-15 000
Sum Innsparingstiltak	-1 050	-6 050	-11 050	-16 050

Helse, sosial og omsorg

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Driftskonsekvens av investeringer				
Bil og maskinpark - utskiftinger	390	510	630	750
Myreskauen bofellesskap omsorgsbolig BOA)	0	3 000	6 000	6 000
Omsorgsbolig i BOA for 8 personer	0	0	17 900	17 900
Sykesignalanlegg Kamfjordhjemmet	700	1 400	1 400	1 400
Sum Driftskonsekvens av investeringer	1 090	4 910	25 930	26 050

Innfasing av sykehjemsplasser på Nygård

KS –framskr.

Rammesak,
framskynder
8 pl. Fra
2025

Forutsatt i:	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
HØP 2022-2025	18	0	0	18	0	18	0
HØP 2023-2026	10	0	8	0	18	18	0
HØP 2024-2027	10	8	0	0	18	9	9
HØP 2022-2025	18			18		18	
HØP 2023-2026		18			18	18	
HØP 2024-2027		18			18	18	

	BYGG 1				Status/forutsetninger:
2. etasje	9	9			Alle 18 plasser er tatt i bruk
	9	9			Alle 18 plasser er tatt i bruk
3. etasje	9	9			Alle 18 plasser er tatt i bruk
	9	9			10 plasser er tatt i bruk fra høsten 2023, øvrige 8 tas i bruk våren 2024.
4. etasje	9	9			18 plasser tas i bruk fra 2027
	9	9			18 plasser tas i bruk fra ca. 2028

- Bygg 2 = nytt bygg: alle plasser i bruk (24*3 = 72 plasser)
- Bygg 1 = «gammelt» bygg (9*4*3 = 108 plasser)

Plan for utvidelse av sykehjem- og omsorgsboliger

På lik linje - temaplan

- Det er definert totalt 43 tiltak i planen - derav fem som krever ekstra finansiering:
- I dette budsjettet:
 - ½ årsverk digital hjemmeveiledning i HSO, 2 årsverk i KBU
 - økte kostnader til lisenser og utstyr velferdsteknologi
 - base for ambulerende tjeneste og økt satsing på arbeid gjennom "Helt Med" og VTA
- Utgjør 2,75 mill. i 2024, økende til 3,65 mill. i økonomiplanperioden.
- Finansieres gjennom tilføring av nye midler og omorganisering/-prioritering

Illustrasjonsfoto: Adobe stock

Prioritering, større oppdrag HSO

Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Arbeid med heltidskultur	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Handlingsplanen Leve hele livet	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023
HØP 21-24	Planlegge for hvilke områder kommunen ønsker bosetting av eldre	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Satsing på og strategi for frivillighet	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 21-24	Utrede muligheter for samarbeid med private aktører, utbyggere og tjenesteleverandører	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 22-25	Plan for legetjenesten	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 22-25	Plan for å beholde og rekruttere sykepleiere og vernepleiere i Sandefjord kommune	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
HØP 23-26	Helhetlig innsatstrapp og bolig- og tjenestetildeling	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
Planoppfølging	Plan for rus og psykisk helse	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2024
Planoppfølging	På Lik Linje	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023
Planoppfølging	Temaplan bolig - Alle trenger et trygt hjem	Fagplan/sectorplan/lovpålagt.	31.12.2023

Kunnskap, barn og unge

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Nye tiltak				
På lik linje	818	1 500	1 500	1 500
Ressursteam KBU	1 750	1 750	1 750	1 750
Statsbud: Ny opplæringslov - kons. for kommunen	564	1 354	1 354	1 354
Statsbud: Skolehelse- og helsestasjonstjenesten	463	463	463	463
Sum Nye tiltak	3 595	5 067	5 067	5 067
Innsparingstiltak				
Gj.gang av adm. og ledelse alle skoler. Øvrige enheter vurderes også	-2 000	-4 000	-4 000	-4 000
Leirskole - nærleirskole og flytting til 8. trinn	0	-1 800	-400	-400
Lokalt drevet trivselslederprogram (TL) på skolene	-150	-150	-150	-150
Nivå på tjenestene, tildelingspraksis	-500	-500	-500	-500
Uspesifiserte innsparinger	0	-3 000	-6 000	-9 000
Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2	-450	-450	-450	-450
Sum Innsparingstiltak	-3 100	-9 900	-11 500	-14 500

I tillegg til innsparingene i KBU medfører avvikling av tilbudet reduserte utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold av lokalene i Grenda åpen barnehage. Tilbudet om åpen barnehage i sentrum opprettholdes og innsparingseffekten er som følge av dette lavere enn det som ble innarbeidet i handlings- og økonomiplan 2023-2026. Åpen barnehage i sentrum flyttes fra Søberg til Rosenvoldsgate 19.

Kunnskap, barn og unge

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Driftskonsekvens av investeringer				
Ny skole Vesterøya	0	0	-2 500	-5 000
Sum Driftskonsekvens av investeringer	0	0	-2 500	-5 000

Barnehage på tur i Badeparken

Foto: Fotograf Heidi Marie Gøperød

Prioritering, større oppdrag KBU

Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Forbedre systemer for koordinering av tilbudet til utsatte barn og unge	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Plan for barnehage- og skolestruktur	Kommunedelplan - tema (plan- og bygn.loven)	31.12.2024
HØP 21-24	Øke andelen minoritetsspråklige barn i barnehage	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Plan for forebyggende arbeid (Oppvekst)	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Strategisk plan KBU	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024

Kultur, idrett og fritid

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Nye tiltak				
Digitalisering av ledsagerbevis	150	0	0	0
Guttas campus	1 000	1 500	2 500	3 000
Sum Nye tiltak	1 150	1 500	2 500	3 000
Innsparingstiltak				
Uspesifiserte innsparinger	0	-400	-800	-1 200
Sum Innsparingstiltak	0	-400	-800	-1 200
Driftskonsekvens av investeringer				
Opparbeidelse/rehabilitering av friområder	40	80	120	160
Sum Driftskonsekvens av investeringer	40	80	120	160

Prioritering, større oppdrag KIF

Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Plan for fremtidsrettet bibliotek og kulturskole	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Plan for rekreasjon og tilgjengelighet i indre Sandefjordsfjord	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Rullering av strategisk KIF-plan	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 22-25	Rehabiliteringsplaner for park, idrett og friluftsliv	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2023
Planoppfølging	Etablere skolestartfestival	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
Planoppfølging	Gjennomføre forprosjekt for oppgradering av Haslebekken	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Juridisk sikring av turdrag/smett i etablerte boligområder	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Kartlegge behov og muligheter for oppkjøp av strategiske eiendommer mht. grønnstruktur og/eller utvidelse av friområder	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Utarbeide detaljplan for opparbeidelse av Kamfjordkilen bydelspark	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2027
Planoppfølging	Utarbeide ny gravplassmelding	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2025

Miljø og plan

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Nye tiltak				
Utfisking - Goksjø og Akersvannet	220	220	0	0
Økt plankapasitet	1 083	1 436	1 281	1 200
Sum Nye tiltak	1 303	1 656	1 281	1 200
Innsparingstiltak				
Avvikling/overføring ansvar veilys private veier	-480	-480	-480	-480
Uspesifiserte innsparinger	0	-800	-1 600	-2 400
Økte parkeringsinntekter - KPI-justering	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Åpne barnehager reduseres fra 3 til 2	-477	-466	-466	-466
Sum Innsparingstiltak	-3 457	-4 246	-5 046	-5 846

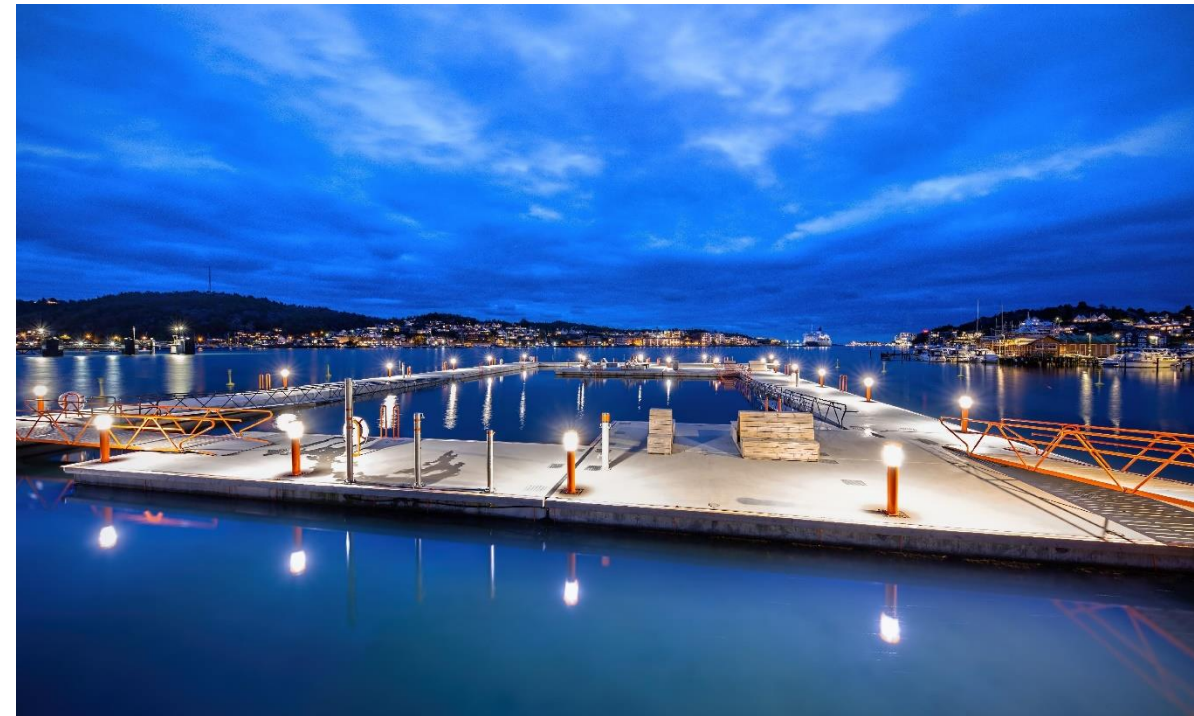
Miljø og plan

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Driftskonsekvens av investeringer				
Bil og maskinpark - utskiftinger	-150	-300	-300	-300
Dagaktivitetssenter Helgerødveien (Ranvik)	0	0	-2 100	-2 100
Driftsovervåking - Sentral driftskontroll (SD)	-100	-200	-300	-300
Enøk-tiltak, diverse bygg	-560	-1 400	-1 960	-2 660
GS-veier og trafiksikkerhetstiltak	400	800	1 200	1 600
Kjøp av eiendom i Bugården	-220	-220	-220	-220
Kjøp av hytta på Høk	0	150	150	150
Nye omsorgsboliger i Stokke	0	0	0	3 500
Renholdsutvikling maskin/inngang	0	-150	-300	-450
Sum Driftskonsekvens av investeringer	-630	-1 320	-3 830	-780

Prioritering, større oppdrag Miljø og plan

- Svært omfattende liste med planer – bl. a.:
- Helhetlig plan for Torp området
- Kommunedelplan for knutepunktutvikling Sandefjord stasjon
- Kommunedelplan for knutepunktutvikling Stokke stasjon
- Områdeplan sentrum Øst/Byenga Stokke
- Strategisk eiendomsplan
- Div. utredninger: Brann, Torp Øst etc.
- Regulering av «Tivolitomta»
- Dekningsanalyse grønnstruktur
- Helhetlig plan Andebu sentrum
- Kommunedelplan naturmangfold
- Oppfølging «Bypakke»
- Redusert avrenning landbruket
- Sammenhengende kyststi Sandefjordsfjorden
- Handlingsplan stormflo
- Kvikkleire

Stab (sentraladministrasjonen)

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Innsparingstiltak				
Lønn 1 stilling - naturlig avgang fra medio 2025	0	-300	-600	-600
Uspesifiserte innsparinger	0	-800	-1 600	-2 400
Sum Innsparingstiltak	0	-1 100	-2 200	-3 000
Nye tiltak				
Læringleplasser 3 stk i økning fra 2024	309	663	663	663
Medbyggerne - Kommunal delfinansiering	132	132	132	132
Sum Nye tiltak	441	795	795	795

Prioritering, større oppdrag stab (sentraladministrasjonen)

Oppdrag i handlingsplanen

Hentet fra	Oppdrag i handlingsplanen	Type plan	Frist
HØP 21-24	Revisjon av kommunal ROS og administrativ beredskapsplan	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 21-24	Rullering av kommunens anskaffelsesstrategi	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	30.06.2025
HØP 21-24	Årlig rullering av handlingsplanen til Strategisk næringsplan	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2023
HØP 22-25	Folkehelseoversikt og levekårkartlegging 2023	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2023
HØP 22-25	Innbyggerundersøkelse	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 22-25	Planstrategi 2024-28	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 23-26	Revisjon Arbeidsgiverpolitikk	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024
HØP 23-26	Rullere Digitaliseringsstrategi	Fagplan/sectorplan/lovpålagt	31.12.2024

Investeringsbudsjettet

INVESTERINGSPROSJEKTER					
	BUDSJETT				Sum
(beløp 2024-2027 i 1 000 2024-kr)	2024	2025	2026	2027	2024-2027
Ordinære investeringer (netto)	353 130	558 651	487 950	196 950	1 596 681
Investeringer i selvkostområder	77 400	80 400	82 000	80 500	320 300
Investeringsprosjekter (netto)	450 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Overført fra årets drift	117 390	102 353	74 746	41 165	335 654
Overført bruk av driftsfond	58 140	210 698	92 204	69 285	430 327
Bruk av investeringsfond	22 000	0	106 000	0	128 000
Lån til ordinære investeringer	155 600	245 600	215 000	86 500	702 700
Lån til selvkostområder	77 400	80 400	82 000	80 500	320 300
Finansiering:	430 530	639 051	569 950	277 450	1 916 981
Lånegrad for ordinære investeringer	44 %	44 %	44 %	44 %	44 %

Større investeringer (tall i mill. kr. brutto)

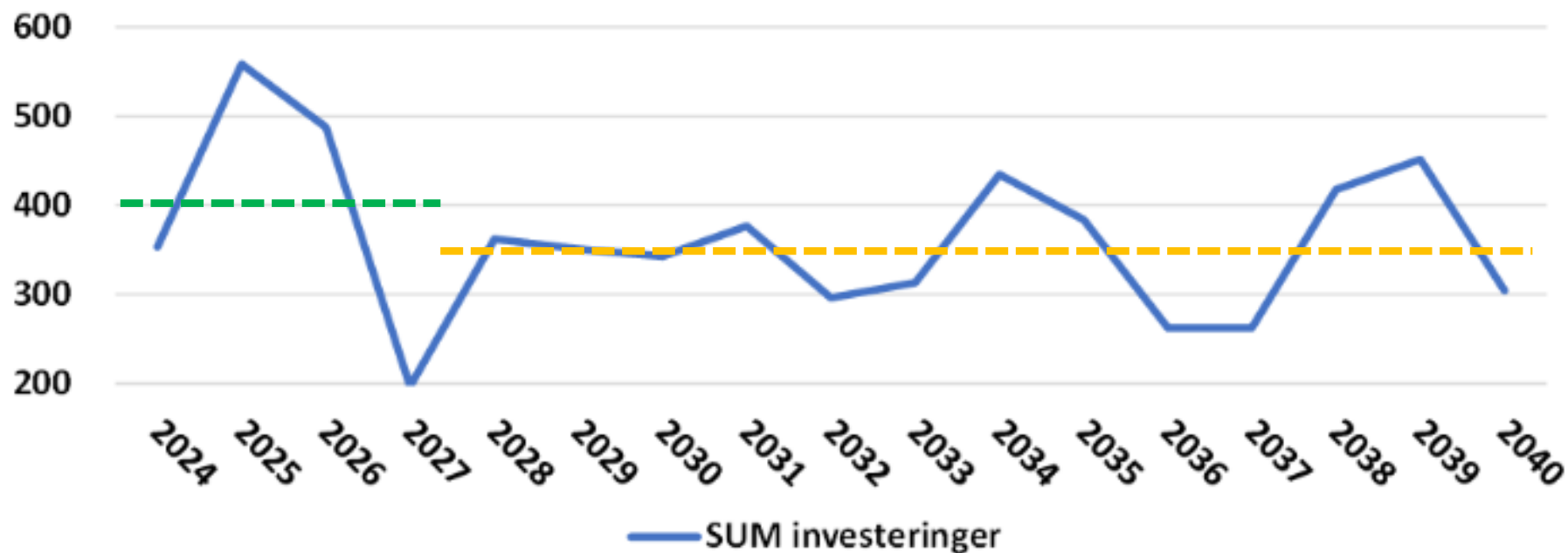
Psyko- og behandlingssenter. (Foto: Alexander Vestnes)

• Vesterøya skole:	480
• Oppgradering skole/barnehager	68
• Avlastningsbolig for voksne:	90
• Dagaktivitetssenter:	200
• Omsorgsboliger Stokke	325*
• Omsorgsboliger BOA	94
• Sandar Herredshus:	45
• Oppgradering idrettsanlegg:	33
• Oppgradering av lekeplasser	10
• Opparbeide friområder:	12
• ENØK-tiltak:	55
• G/S-veier og trafiksikkerhet:	77
• Vann og avløp:	293

* Fremskyndet, innflyttingsklart våren 2027

Langsiktig

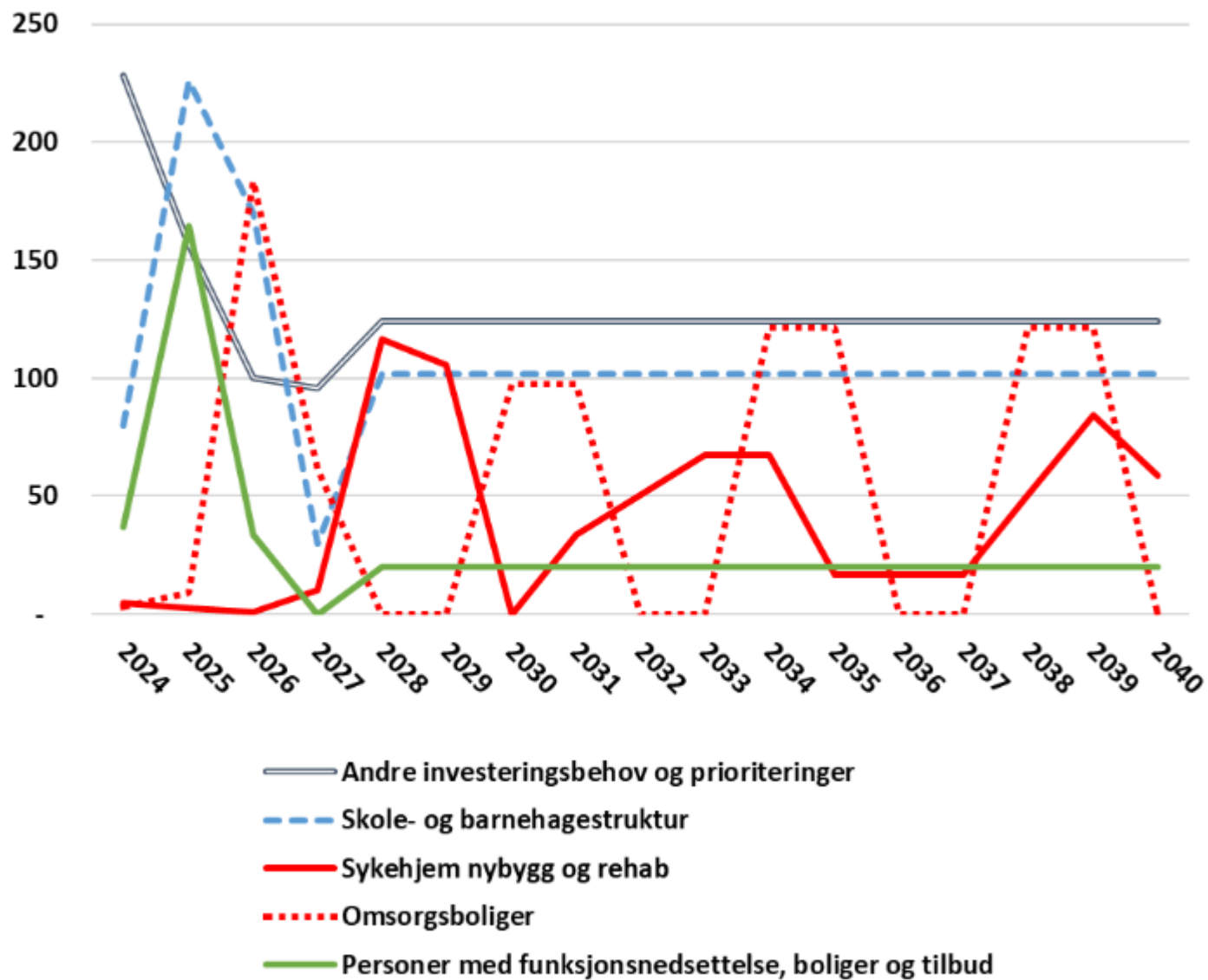

----- 400 mill. kr i gjennomsnitt

----- 350 mill. kr i gjennomsnitt

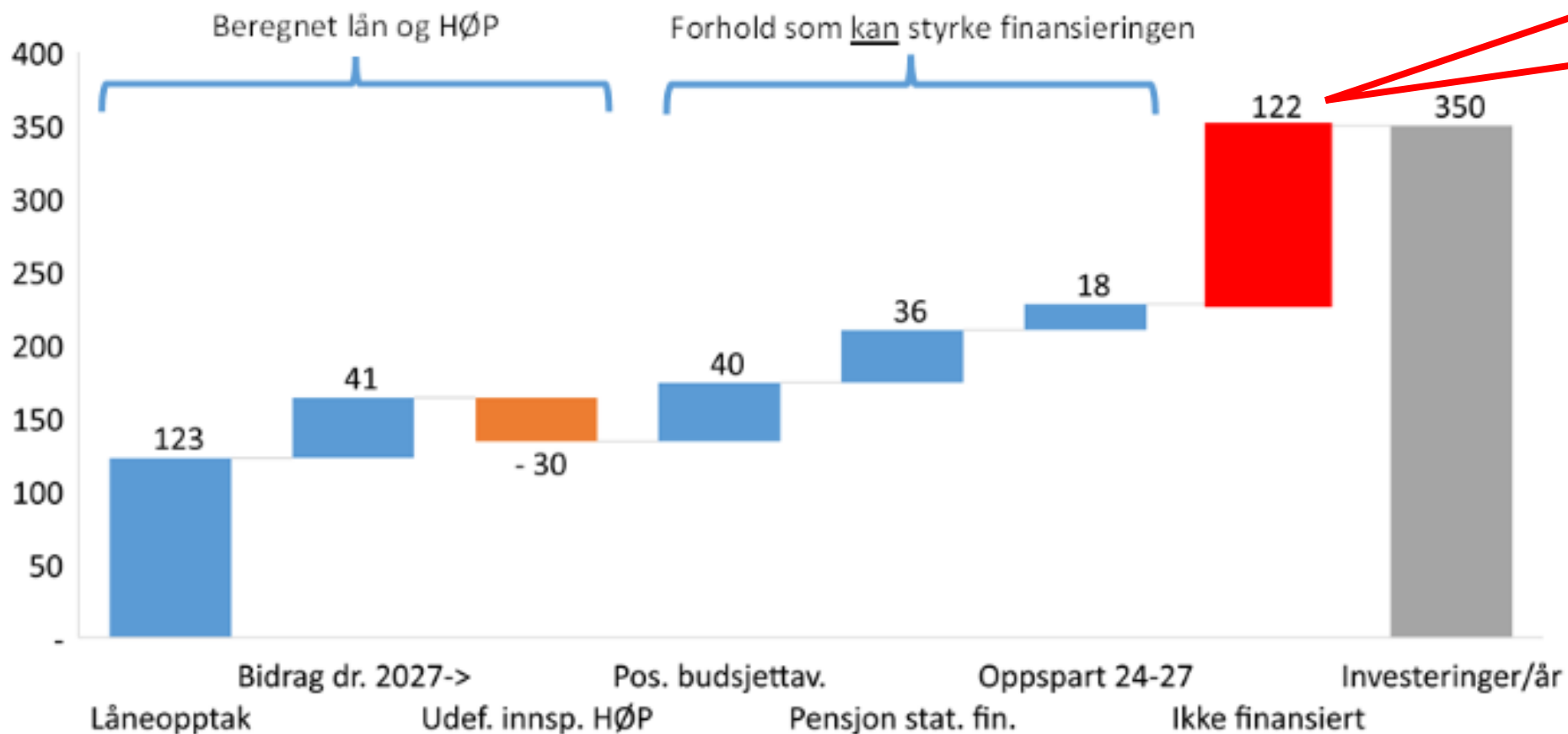
Langsiktig

Langsiktig

Gjennomsnitt 2028-2040 - Årlig finansiering av investeringer for 350 mill/år

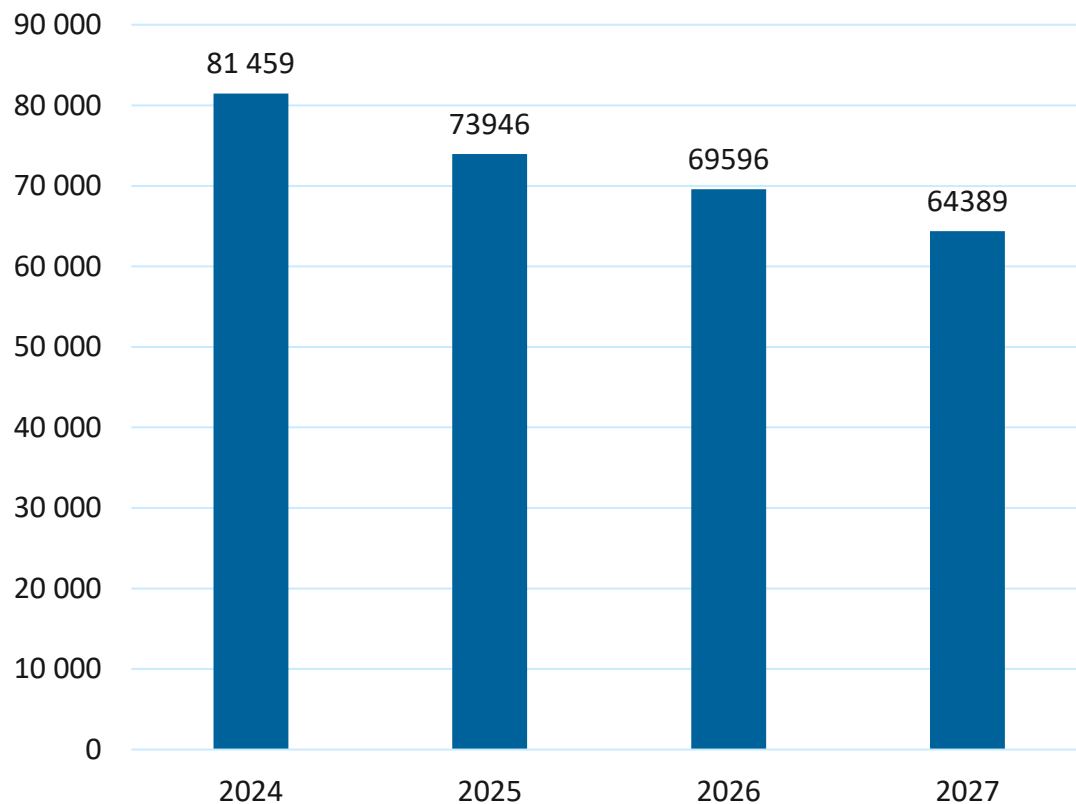

Selv med disse forutsetningene mangler om lag 100 mill. kr per år for å kunne gjennomføre investeringsambisjonene

Kraftfondet

Avkastning kraftfondet

- Fondets hovedstol utgjør 1207 mill. kr.
- 35 % er plassert i aksjer og 65 % i rentebærende papirer.
- Beregningsteknisk forutsettes det at
 - rentebærende papirer vil gi en avkastning lik pengemarkedsrenten (3 mnd. NIBOR) + 0,6 %-enheter, og
 - aksjeandelen i kraftfondet vil gi en gjennomsnittlig risikopremie på 4,0 % -enheter utover de rentebærende papirene.
- Budsjettet avkastning på 6,75 % i 2024, 6,25 % i 2025, 6.00 % i 2026 og 5,75 % i 2027.
- Bufferfond i tråd med forutsetninger på 140 mill. kr.

Gebyrutvikling 1/2

	2023	2024	Endring i pst
Vann	4394	4539	
Avløp	5435	6042	
Renovasjon	2938	3413	
Sum	12767	13994	9,6

Årsaker til utviklingen

- Økte rentekostnader
- Økte priser fra Vestfold Vann
- Lønns og prisvekst

Demper veksten ved å redusere aktiviteten i Hovedplan VA

- Parkeringsavgift per time foreslås økt fra 17 kr. til 24 kr.

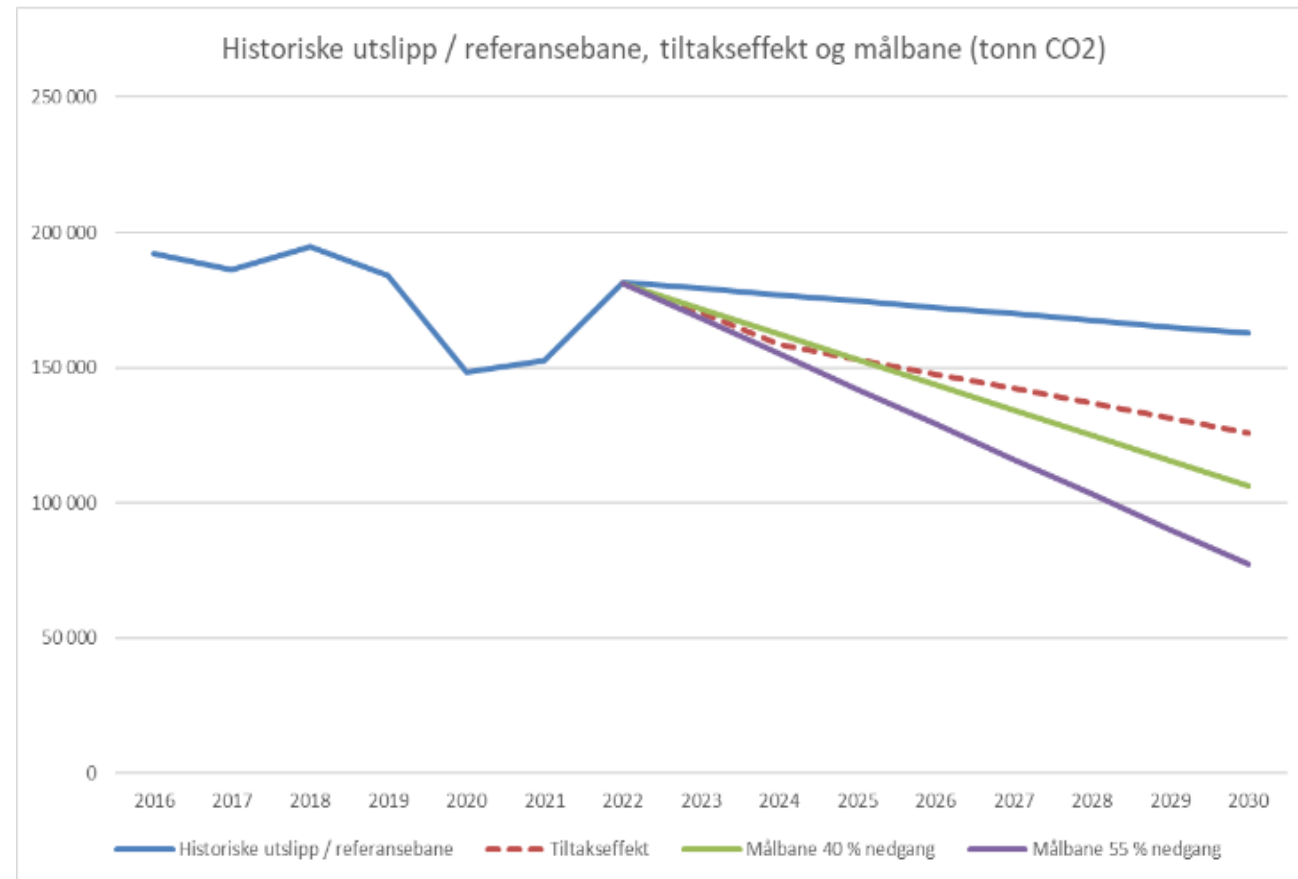
Gebyrutvikling 2/2

- 5,9 % generell vekst for byggesak og private reguleringsforslag
 - Det er vurdert tidsbruk på de ulike sakstypene slik at gebyrene også reflekterer selvkost for den enkelte sakstype
 - Medfører store endringer i enkeltgebyrer og innføring av noen nye gebyrer.
 - Det er redusert i bemanningen for å holde gebyrveksten nede
- Litt større endringer innen oppmåling
 - Veksten fra 2018 til 2024 er på 11 %, men større fra 23 til 24
 - Gebyrene har i perioden 2018-2023 vært holdt lave med bruk av fond og høy aktivitet. Gir litt større endringer i enkeltgebyrer.

Klimabudsjettet

- Mål: 55% reduksjon fra 1990-nivå innen 2030
- Stor reduksjon i sjøfart med 20 000 tonn
- Flere nye tiltak i tråd med klimaplanen:
 - Bildelingsordning
 - Nye solcelleanlegg
 - Energioppfølgingssystem og sentral driftsstyring kommunale bygg
 - Flere utslippsfrie kommunale kjøretøy
 - Bruk av trevirke og lavkarbon betong i bygg
 - Strengere miljøkrav for innkjøp

Klimaregnskapet

År/kilde	2009	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Annen mobil forbrenning	20 367	21 223	21 352	23 378	27 204	27 979	36 464	33 832	26 466	27 045
Avfall og avløp	3 520	3 068	3 087	3 072	3 184	2 795	2 991	2 870	2 868	2 965
Energiforsyning	-	-	24	187	144	146	161	155	136	174
Industri, olje og gass	13 476	14 218	13 254	9 259	8 815	8 371	8 912	8 734	8 904	8 826
Jordbruk	26 059	25 294	26 147	28 137	29 383	27 944	28 896	27 203	28 701	30 200
Luftfart	17 251	11 728	16 604	12 374	11 228	14 024	15 950	16 693	6 391	6 980
Oppvarming	14 368	13 170	12 425	8 304	9 591	10 399	8 188	6 476	6 312	7 529
Sjøfart	22 875	22 875	22 875	22 875	21 768	20 153	17 892	16 336	2 763	4 491
Veitrafikk	93 347	90 567	88 839	86 211	80 822	74 535	75 233	71 754	65 581	64 162
SUM	211 264	202 141	204 607	193 796	192 139	186 344	194 688	184 052	148 120	152 371

Tre største

Tre største

Tre største

Trenger sterkere tiltak for å nå ambisjonene om reduksjon fra 2025

Oppfølging av rammesak (eget vedlegg i Framsikt)

#	Innhold	Mill kr
0	Kommunedirektøren bes ved neste budsjettframlegg i desember å ha hovedfokus og prioritering på områdene eldreomsorg og skole. Det betyr at i første omgang reverseres alle foreslåtte kutt innenfor disse to hovedområdene. <u>Oppfølging:</u> Eldreomsorgen: Ingen spesifikke kutt var foreslått for 2024-2027. Skole: 3 innsparingstiltak lå til grunn fra HØP 2023-2026 • Gjennomgang adm og ledelsesoppgaver innenfor KBU. Kommunedirektøren har utsatt effekt med 2 mill kr i 2024 (4 mill kroner fra 2025) • Kommunedirektøren har ikke tolket vedtaket til å gjelde innsparingene: • Leirskoler i 2026 gjennomføres på 8. trinn og nærmere sandefjord (ingen leirskoler 7. trinn i 2025). • Lokalt drevne trivselslederprogram Prioritering er gjort med nye sykehjemsplasser og investeringer i skole og omsorgsboliger	2,0
1	Sak som ser på organiseringen innenfor HSO-området med særlig vekt på å redusere administrative stillinger Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen. (innsparinger var budsjettert i gjeldende plan)	(-0,5)
2	Sak med hvordan helsepersonell benyttes ift oppgavedeling... Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	0
3	Innsparingen adm. og ledelse skole gjennomføres ikke i 2024 dersom det gjennomføres en gjennomgang av adm. og ledelse i kommunalområdet KBU... Oppfølging: KBU sak 043/23	2,0 (som sak 0)

Oppfølging av rammesak (eget vedlegg i Framsikt)

#	Innhold	Mill kr HØP
4	Sak om prosjektet globale Sandefjord Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	1,75 (i rammesaken)
5	Sak om etablering av tømrestasjon for båter/småbåter. Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	Fondsfin.
6	Sak om hvordan vi kan intensivere opprensningen av Goksjø og Akersvannet Oppfølging: Fsk sak 158/23. I budsjettet lagt inn 220.000 kr i 2024 og 2025 for bortkjøring ved utfisking	0,22
7	Sak om hvordan øke antallet varige tilrettelagte arbeidsplasser Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	0
8	Administrasjonen bes vurdere om tomte til Stokke IL er egnet for å bygge ny fremtidig barneskole i Stokke. Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	0
9	Kommunedirektøren bes legge fram en sak som viser hvordan kommunal kontantstøtte for barn opp til 2 år kan innføres i Sandefjord Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	0
10	Kommunedirektøren bes legge fram en sak hvor det kommunale opplevelseskortet/Fritidskortet for lavinntektsgrupper erstattes med et kommunalt Fritidskort for alle i alderen 7-18 år. Oppfølging: Egen sak parallelt med handlings- og økonomiplanen.	0,85 uendret

Oppfølging av rammesak (eget vedlegg i Framsikt)

#	Innhold «Følgende tiltak videreføres»	Mill kr HØP
A	Åpen barnehage videreføres, men sees på i sammenheng i arbeidet med barnehagestruktur. Oppfølging: Antallet åpne barnehager reduseres fra 3 til 2. Grenda åpen barnehage som har de laveste besøkstallene legges ned.	-0,9
B	Gratis svømmehall for barn og unge Oppfølging: Tiltaket er videreført	1,2
C	Ordningen med aktivitetskort for barn/unge i lavinntektsfamilier og minstepensjonister. Oppfølging: Tiltaket med fritidskort for barn/unge og eget kort for minstepensjonister videreføres på 2023 nivå.	0,85 og 0,45
D	Videreføring av dagens økonomiske støtte til Gründerhuset. Oppfølging: Dagens økonomiske støtte til Gründeriet videreføres på samme nivå i planperioden 2024-2027. Sak til formannskapet 7. nov (FSK-sak 185/23) – Evaluering av økt satsing på Gründeriet.	+1,0 2,3 totalt

Oppfølging av rammesak (eget vedlegg i Framsikt)

#	Innhold «Følgende nye tiltak innarbeides»	Mill kr HØP
A	Fastholde fremdriften i opptrappingsplan for heldøgns omsorgsplasser med videre utvidelse med 18 plasser i 2024 på Nygård Sykehjem. Oppfølging: 8 plasser er fremskyndet fra 2025 til 2024. Forserer opptrappingsplanen med ett år for 8 plasser.	6
B	Nye omsorgsboliger i Stokke og utvidelse Sole sykehjem fremskyndes til opprinnelig plan. Oppfølging: Omsorgsboliger fremskyndes så raskt som det er realistisk og med ett år. Byggestart i 2025. Oppstart av planlegging for utvidelsen ved Soletunet sykehjem starter i 2026 (1 mill. kr i 2026 og 10 mill. kr i 2027) med byggestart i 2028 og innflytting i 2030.	Inv. budsj. + 3,5 drift i 2027
C	Antall lærlinger økes til 130. Oppfølging: Det er lagt inn en økning fra 97 til 100 lærlingeplasser fra høsten 2024 i økonomiplanen. Grunnet økonomi og utfordringer med å rekruttere et større antall lærlinger, er det kun budsjettet en økning fra 97 til 100 lærlingeplasser.	0,3 (0,6 i 2025)
D	Nytt ressursteam innenfor skole etableres. Oppfølging: Ressursteam ligger inne i økonomiplanen med 1,75 mill. kr fra 2024.	1,75
E	Det etableres treningspark sentralt i Stokke i likhet med etableringen i badeparken og Bugårdsparken. Oppfølging: I 2024 etableres det treningspark i og Andebu. Innenfor gitte bevilgninger for 2023.	(3)
	Det etableres livsgledehem ved alle våre sykehjem. Oppfølging: Etableres på Nygård bo- og behandlingssenter, Andebu bo- og behandlingssenter og Mosserødhjemmet.	0,6 (0,4 i 2025)

Oppfølging av rammesak (eget vedlegg i Framsikt)

- Med den betydelige usikkerheten som foreligger i norsk økonomi, vil partiene komme tilbake med inndekning/prioritering når resultatet av 2. tertial og statsbudsjettet og kommunedirektørens Budsjett og Økonomiplan for 2024-2027 er fremlagt.
- Oppfølging: Kommunedirektøren har langt på vei fulgt opp kommunestyrets vedtak fra rammesaken. Etter kommunedirektørens vurdering bør det i budsjettbehandlingen vurderes endringer som isolert sett vil styrke den i utgangspunktet svake budsjettbalansen.

Spørsmål til budsjettet og publisering

Spørsmål til kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2024-2027

Folkevalgte (medlemmer og varamedlemmer i råd, utvalg, formannskapet og kommunestyret) i Sandefjord kommune har anledning til å stille spørsmål via dette skjemaet knyttet til forslaget til handlings- og økonomiplan. Forslaget fra kommunedirektøren presenteres 9. november og skjemaet er åpent for spørsmål i perioden fram til 15. desember.

Spørsmålene bør være så konkrete som mulig. Still ett spørsmål av gangen, fyll ut skjemaet flere ganger ved flere spørsmål. Svarene publiseres på kommunens nettside.

* Obligatorisk

1. Navn *

Skriv inn svaret

2. Velg parti *

Velg svaret ditt

3. Hva lurer du på i forslaget til handlings- og økonomiplan? *

Skriv inn ditt konkrete spørsmål i svarfeltet:

Skriv inn svaret

Send

- Trenger mer transparens ift spørsmål som stilles fra politikere til administrasjonen.
 - Laget et eget skjema for å stille spørsmål.
 - Gratis (Framsikt politikermodulet koster).
 - Lenke til skjema sendes ut til folkevalgte.
- Spørsmål og svar blir lagt ut på nettsiden, fortløpende.
- Spørsmål som krever analysearbeid, større undersøkelser og utredninger kan ikke forventes svart ut via nettsiden.
- Antallet spørsmål kan føre til at ikke alt svares på.

Annet

- PDF utgave vil foreligge ila neste uke – legges på saken
 - Tar tid å utarbeide for å gjøre versjonen les- og søkbar
- Regnearket «Hjelp til utarbeidelse av alternative forslag» har lenke i saksfremstillingen og Web utgaven under budsjettvedtak.

Handlings- og økonomiplan 2024-2027

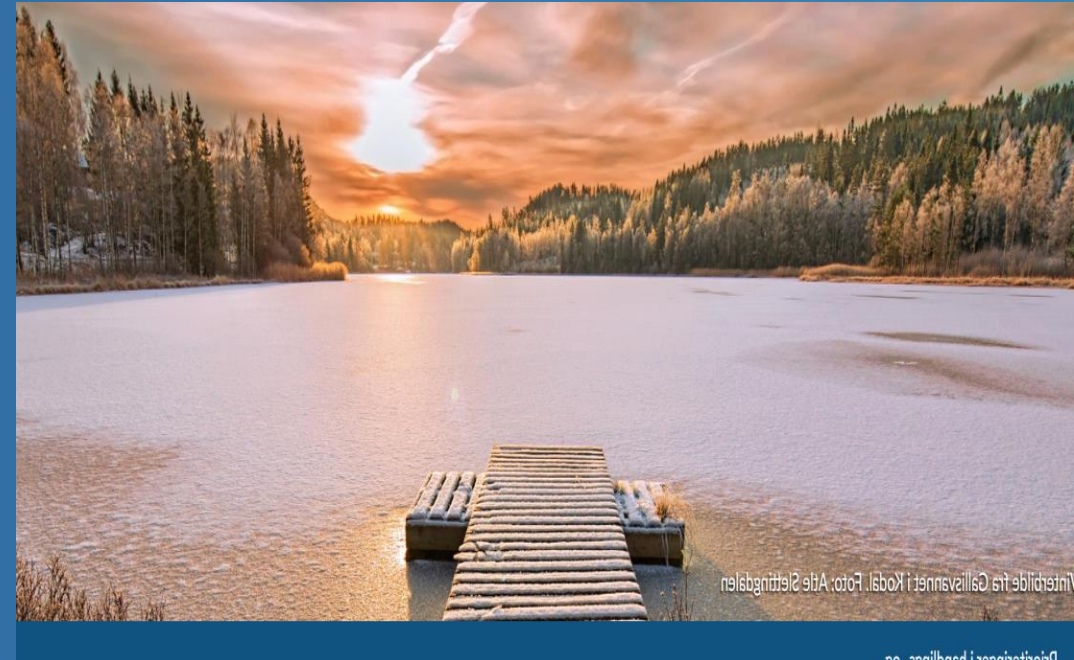

Høyjord stavkirke

Foto: Fotograf Heidi Marie Gøperød

Oppsummert

- En Handlings- og økonomiplan som preges av stø kurs...
- ...men vi mister økonomisk handlingsrom
- Det blir mer velferd til innbyggerne i Sandefjord neste år...
- ...men den langsiktige bærekraften svekkes
- Selv om vi er i bedre forfatning enn de fleste andre kommuner, har vi også behov for å gjøre noen litt vanskelige veivalg fremover

SANDEFJORD
KOMMUNE

*Vi....er i mot
summen av alt vi er
for...*

Jan P. Syse

Statsminister 1989 - 1990

Artikkel | Sist oppdatert: 27.12.2013

[Read in English](#)

Jan Peder Syse var jurist og politiker.

Kilde: Regjeringen.no